

BIJLAGE 4: Beleidsdocument

1. Indeling zorgfuncties

In de inkoopstrategie is een nieuwe indeling van zorgfuncties beschreven:

Ambulante Jeugdhulp (zonder verblijf)		<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdhulp uitgevoerd door de JGT's • Ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder • Daghulp op locatie van de aanbieder • Jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige
Jeugdhulp Verblijf	met	<ul style="list-style-type: none"> • Pleegzorg • Gezinsgericht • Overige jeugdhulp met verblijf • <i>Gesloten jeugdhulp</i>
Veiligheid		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jeugdbescherming</i> • <i>Jeugdreclassering</i> • <i>Veilig Thuis (geen onderdeel van dit inkoopplan)</i>

2. Samenhang inkooptrajecten

In de 'Inkoopstrategie Jeugdhulp vanaf 2017' zijn de jeugdhulpfuncties per functie omschreven. Het is van belang om een goede samenhang tussen deze functies te borgen, zowel op inhoud als via de inkoop. Ook een goede aansluiting op de JGT's (onderdeel van perceel 1) is essentieel. In dit hoofdstuk staat deze samenhang beschreven.

2.1 Algemene beleidsuitgangspunten 'Hart voor de jeugd'

Met 'Hart voor de jeugd' hebben we een transformatie ingezet met als doel de kwaliteit van de zorg te verbeteren en deze anders in te richten. De uitdaging is om een goede kwaliteit zorg te realiseren tegen lagere kosten. Om de opgelegde bezuinigingen te realiseren, is het noodzakelijk een versnelling in de transformatie aan te brengen, door scherper in te zetten op de kwaliteit en daarvoor anders te gaan werken.

Dit heeft geleid tot de volgende 5 beleidsuitgangspunten die deels betrekking hebben op de inkoop van jeugdhulp en deels betrekking hebben op de aansturing ervan.

1. Inzetten op integraal beleid.
2. Versterken van partnerschap en opdrachtgeverschap.
3. Ruimte voor lokale sturing in verbinding met de regionale kaders.
4. Jeugd- en gezinsteams zijn de basis van de transformatie.
5. Afschalen en normaliseren: doen wat nodig is, zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.

De bovenstaande uitgangspunten vormen de inhoudelijke basis voor de uitwerking van de opgave en doelstellingen van de jeugdhulpfuncties.

2.2 Samenhang en aansluiting JGT's, Specialistische jeugdhulp en Veiligheid

De beoogde doorontwikkeling van de JGT's vanuit de wens om de JGT's robuuster te maken, heeft uiteraard een grote impact op het organiseren van de meer specialistische hulp in aansluiting op de JGT's (verticale integratie). Om deze ontwikkelopgave verder te concretiseren is er een werkgroep samengesteld (vanuit de regionale strategische werkagenda). Deze werkgroep levert inhoudelijke input met betrekking tot de contractering van de coöperatie.

Ook binnen het domein Veiligheid vindt al een doorontwikkeling plaats, samen met de gecertificeerde instellingen. Het gaat hier met name om het voorkomen van dwangmaatregelen, door preventief de juiste en tijdige interventies te plegen.

Het feit dat binnen de JGT's en de gecertificeerde instellingen al voortvarend gewerkt wordt aan de ontwikkelopgave waar we als regio samen met deze instellingen voor staan, heeft geleid tot de wens om deze instellingen voor 2017 te contracteren door middel van onderhandse aanbestedingen. We laten hierbij geen nieuwe aanbieders toe tot dit deel van de markt. Een ander argument om tot deze keuze te komen is het feit dat JGT's en gecertificeerde instellingen al zo verweven zijn met het lokale veld (de inbedding van de JGT's in de gemeenten) en in samenwerkingsverbanden (de gecertificeerde instellingen met de Raad voor de Kinderbescherming, politie, Veilig Thuis etc).

2.3 Contractduur

Bij bestuurlijk aanbesteden leggen de af te sluiten contracten niet alleen inhoudelijke afspraken vast, maar ook een formele overlegstructuur waarbinnen aangesloten jeugdhulpaanbieders voortdurend kunnen overleggen over die inhoudelijke afspraken. De onderhandelingsfase (als onderdeel van de aanbesteding) gaat dus eigenlijk in de uitvoering gewoon door. Dit is nodig om snel te kunnen aanpassen aan de wijzigende omstandigheden in het jeugdhulpdomein. Dergelijke overeenkomsten kennen doorgaans een lange looptijd met de mogelijkheid tot stilzwijgende verlenging. Met een langere looptijd krijgen de gemeenten en de jeugdhulpaanbieders de mogelijkheid investeringen terug te verdienen en te leren van de uitvoering voor de toekomst. Langere contracten zorgen bovendien voor een continuïteit in de dienstverlening. De contractduur is daarom vastgesteld op drie jaar.

3. Ambulante jeugdhulp en Jeugdhulp met verblijf

3.1 Algemeen

Centrale doelstelling (Hart voor de Jeugd)

De jeugd in Holland Rijnland groeit gezond en veilig op. Jeugdigen ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Het is de hoofdopdracht aan alle aanbieders om, samen met anderen, een bijdrage te leveren aan deze doelstelling.

Toegesplitst op Ambulante jeugdhulp en Jeugdhulp met verblijf betekent dit dat de hulp gericht moet zijn op een zo zelfstandig mogelijk functioneren in het 'dagelijkse leven'.

Dit is zichtbaar in de verschuiving naar het zo veel mogelijk bieden van ondersteuning in de eigen omgeving. Waarbij altijd het uiteindelijke perspectief leidend is. Als (tijdelijk) jeugdhulp met verblijf meer bijdraagt aan het uiteindelijke doel (duurzame deelname en bijdrage aan de samenleving) verdient dit de voorkeur.

Kerdoelen voor de jeugdigen en gezinnen

- De jeugdige groeit gezond en veilig op.
- De jeugdige kan zich naar vermogen ontwikkelen.
- De jeugdige neemt naar vermogen zo zelfstandig mogelijk deel aan de maatschappij.
- Er is toekomstperspectief voor de jeugdige ook na het 18^e levensjaar.
- De jeugdige en hun gezinnen hebben zo veel mogelijk regie over hun eigen leven.

Randvoorwaarden voor de hulpverlening

- Het perspectief van de jeugdige/het gezin staat centraal, en jeugdigen/het gezin hebben indien mogelijk een autonome stem in het opstellen van het toekomstplan (gericht op actieve deelname aan maatschappij).
- Hulp vindt zo veel mogelijk plaats in de eigen leefomgeving.
- Hulp wordt zo integraal mogelijk ingezet, met oog voor alle leefgebieden en in nauwe samenwerking met het JGT.
- Hulp is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

Algemene resultaten van Ambulante jeugdhulp en Jeugdhulp met verblijf

- De zelfredzaamheid van de jeugdige en het gezin in de maatschappelijke omgeving is vergroot.
- De draagkracht van de jeugdige en het gezin is versterkt.
- De persoonlijke ontwikkeling van de jeugdige is gestimuleerd.
- De jeugdige en het gezin is voldoende betrokken bij het opstellen van het gezinsplan.
- Het netwerk van de jeugdige en gezin zijn betrokken.
- De hulp is zo veel mogelijk uitgevoerd in de eigen leefomgeving.
- Er is een goede aansluiting tussen jeugdhulp en ondersteuning die nodig is van af het 18^e levensjaar.

3.2 Omschrijving en opgave Ambulante jeugdhulp

Ambulante jeugdhulp is ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen die een hulpvraag hebben over de ontwikkeling en opvoeding: thuis, op school of in de omgang met anderen.

Een aanzienlijk deel van de ambulante jeugdhulp wordt door de JGT's geboden. Dit wordt zichtbaar door de komende jaren meer ambulante hulp vanuit het JGT aan te bieden.

Wanneer meer nodig is dan de door het JGT geboden ambulante hulp kan meer specialistische hulp worden betrokken. Bij voorkeur wordt dit ingezet binnen de eigen leefomgeving (op school, kinderdagverblijf, het gezin, de sportclub, enz.).

Bij begeleiding/behandeling van de jeugdige gedurende minimaal een dagdeel is sprake van daghulp. Dit kan in individueel of in groepen. Een belangrijk kenmerk van dagbehandeling is dat een multidisciplinair team wordt ingezet.

Doelstellingen ambulante jeugdhulp

Naast de onder 3.1 genoemde kerndoelstellingen zijn de volgende doelstellingen specifiek voor ambulante jeugdhulp van toepassing:

- Ambulante jeugdhulp wordt in eerste instantie uitgevoerd door de JGT's.

Resultaten ambulante jeugdhulp

- Het verminderen van de duur van ambulante jeugdhulp die niet door het JGT wordt uitgevoerd.
- Het realiseren van uitstroom vanuit daghulp richting (speciaal) onderwijs.
- De ambulante jeugdhulp draagt bij aan vermindering van doorgeleiding naar zwaardere of residentiele jeugdhulp.

3.3 Omschrijving en opgave Jeugdhulp met verblijf

Bij jeugdhulp met verblijf gaat het om alle hulp die geboden wordt vanuit een situatie waarbij sprake is van een overnachting. Wij onderscheiden de volgende: pleegzorg, gezinsgericht, gesloten jeugdhulp en overige jeugdhulp met verblijf.

Pleegzorg:

Pleegzorg biedt een jeugdige voor korte of langere tijd een veilige en stabiele plek, in een setting die lijkt op een gezinssituatie. Tijdens deze periode wordt onverminderd ingezet op het naar vermogen realiseren van de onder 3.1 en 3.2 genoemde doelstellingen.

Gezinsgericht:

Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, maar geen pleegzorg zijn. Te denken valt aan gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht wordt.

Gesloten jeugdhulp:

De jeugdige verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdhulp of op basis van een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen) die door de (kinder)rechter is afgegeven. Het gaat om jongeren met ernstige gedragsproblemen met een risico dat zij een bedreiging voor zichzelf zijn dan wel bedreigd worden door de samenleving.

Onder overige jeugdhulp met verblijf vallen meerdere vormen.

- a) Verblijf in (zware) residentiële vormen met behandeling.
- b) Verblijf in residentiële vormen gericht op lang verblijf.
- c) Verblijf in residentiële vormen voor jeugdigen die wegens een beperking niet elders kunnen verblijven en die (nog) niet onder de WLZ vallen.
- d) Verblijf dat is gericht op de bevordering van zelfstandigheid, (mentorprojecten, begeleid kamerwonen e.d.).

Doelstellingen van jeugdhulp met verblijf:

Naast de onder 3.1 genoemde kerndoelstellingen zijn de volgende doelstellingen specifiek voor jeugdhulp met verblijf van toepassing:

Jeugdige

- Bieden van integrale hulp (stabilisering, zorg, verblijf, behandeling, begeleiding, scholing) als voor de jeugdige geen enkele andere verblijfsmogelijkheid of hulpmogelijkheid meer aanwezig is.
- Ontlasting van ouders en eventuele andere kinderen in het gezin.
- Het samen met de jeugdige ontwikkelen van een concreet, haalbaar perspectief t.a.v. zijn/haar toekomst.

Systeem

- Het realiseren van een hulpaanbod dat zoveel mogelijk aansluit op het gewone leven en de begeleiding vanuit het JGT.
- Idem als vorige, als de jeugdige tegen zichzelf of tegen de samenleving moet worden beschermd (gesloten jeugdhulp).

Resultaten

Jeugdige

- Het verminderen van de problematiek bij de jeugdige zodat de instroom in de zwaardere vormen van jeugdhulp afneemt.
- Onnodig verblijf tegengaan door tijdig een perspectiefplan uit te voeren (gericht op zelfstandigheid) waardoor de problematiek van de jeugdige afneemt.

Systeem

- Meer pleegzorgplekken in het netwerk van de jeugdige: bijvoorbeeld pleegzorg om de hoek inclusief weekend- of vakantiepleegzorg.
- De pleegouderbegeleiding wordt naar een hoger plan gebracht, zodat kinderen met zwaardere problematiek ook in pleeggezinnen kunnen wonen.
- Verbetering van de samenwerking tussen pleegzorg, pleegzorgaanbieders en JGT.
- Gedeeltelijk ombouwen van gesloten plekken naar tijdelijke vormen van specialistische zorg zoals gezinshuizen, logeerhuizen, pleegzorg en netwerkplaatsingen.

3.4 *Inkoopmodel*

Om te komen tot een zo optimaal mogelijke keuze voor een inkoopmodel, is in 2015 reeds gestart met een analyse van mogelijke inkoopmodellen.

Op basis van deze analyse kan geconcludeerd worden dat het model van bestuurlijk aanbesteden het meest tegemoet komt aan de regionale uitgangspunten en wensen:

- De behoefte aan dialoog met de zorgaanbieders en een basis van samenwerking en vertrouwen;
- De behoefte om cliëntorganisaties en daarmee het cliëntperspectief een plek te geven in het inkoopproces;
- De transformatie-opgave het beste kunnen bepalen en uit te zetten bij de juiste (combinatie van) zorgaanbieders;
- De inhoudelijke kennis van zorgaanbieders zo goed mogelijk te benutten;
- De behoefte om geen nieuwe schotten te plaatsen tussen percelen en/of domeinen.

Het model kent de volgende zwaarwegende voordelen:

- Het gezamenlijk aspect;
- Het gebruik maken van deskundigheid uit de markt;
- Draagvlak in de markt. Het betreft een heterogene groep zorgaanbieders waarvan velen bekend zijn met het model van bestuurlijk aanbesteden;
- Flexibiliteit van het contract;
- Toe- en uittreding van zorgaanbieders mogelijk, maar alleen op basis van strenge kwaliteitscriteria;

Omdat dit model uitgaat van partnership is het logisch te kiezen voor een langere contractperiode (drie jaar). Op die manier kunnen de zorgaanbieders en de regio stapsgewijs tot de gewenste transformatie van het zorgaanbod komen.